БЕКІТЕМІН:
Ақмола облысы білім басқармасының «Ақмола дарыны» дарынды балалар мен талантты жастарды анықтау және қолдау орталығы» КММ басшысы
_____ Е. Оразов
«__» _____ 2023 ж.

Жалпы білім беретін пәндер бойынша
Республикалық зерттеу жобалар конкурсының
ЕРЕЖЕСІ

II. Жалпы ережелер

1.Қазақстан Республикасы Білім және Ғылым министрлігінің 2012 жылғы 13 наурыздағы № 99 бұйрығымен бекітілген «Жалпы білім беретін пәндер бойынша республикалық ғылыми жобалар конкурстарын ұйымдастыру және өткізу қағидалары» (бұдан әрі - қағидалар), Халықаралық Қағидалар (ISEF) талаптары негізінде әзірленген осы ереже жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық зерттеу жобалары конкурсын (бұдан әрі - конкурс) ұйымдастыру және өткізу тәртібін айқындайды.

Байқаудың мақсаты оқушылардың зияткерлік әлеуетін калыптастыруға ықпал ету болып табылады.

Байқаудың міндеттері:

1) оқушылардың ғылыми-зерттеу және оқу-танымдық кызметін ынталандыру;
2) ең талантты және дарынды зерттеушілерді іріктеу және қолдау;
3) оқушылардың үздік зерттеу жетістіктері мен өнертабыстарын көрсету және насихаттау;
4) оқушылардың зияткерлік әлеуетін дамыту мәселелеріне қоғамның назарын аудару және ғылыми-зерттеу ресурстарын тарту.

2. Конкурстың кезеңдері (аудандық/қалалық, облыстық, республикалық).

3.Конкурсқа 16 секцияда 4 бағыт бойынша жұмыстар ұсынылады:

I бағыт «Ғылыми-техникалық прогресс экономикалық өсудің негізгі буыны ретінде» - секциялар: физика; техника; Жер және ғарыш туралы ғылым.

II бағыт «Экономикалық және әлеуметтік үрдістерді математикалық модельдеу» - секциялар: математика; Қолданбалы математика; информатика; экономика.

III бағыт «Салауатты табиғи орта – «Қазақстан- 2030» Стратегиясын жүзеге асырудың негізі» - секциялар: химия; биология; қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы.

IV бағыт «Қазақстанның тарихи ескерткіштері және перспективалы туристік маршруттар» – секциялар: тарих; өлкетану; этномәдениеттану; тіл білімі; адам және қоғам; әдебиет.

4.Конкурсқа ұсынылатын жұмыстар:

1) ғылымның осы саласындағы фактілерді, оқиғаларды, құбылыстарды және жекелеген, бұрын белгісіз жаңалықтарды және эксперименттерді жариялау;

2) мектеп эксперименттерін жетілдіруге және өндірістік процестерді рационализациялауға жәрдемдесетін практикалық міндеттерді шешуге жаңа енгізетін аппараттардың, модельдер мен аспаптардың конструкцияларын құрастыру;

3) әлеуметтік-экономикалық және экологиялық мәселелерді шешуге бағытталған экономикалық-заңдық негіздемесі бар компьютерлік модельдер мен жобалар өзірлеу;

4) зерттеу жобасының дайын өнімін (макет, өнім, модель бағдарлама, буклет) ұсыну.

5.Ұйымдастыру комитеті Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігінің 2012 жылғы 13 наурыздағы № 99 бұйрығы және ұсынылған жобаларды бағалаудың бекітілген критерийлері (Қосымша 2-4) негізінде сарапшылар мен қазылар алқасы мүшелерінің жұмысын ұйымдастырады.

6.Конкурстың республикалық кезеңінің нәтижелері бойынша жаратылыстану – математикалық бағыттағы пәндер бойынша республикалық кезеңнің үздік жеңімпаз жобалары «Regeneron ISEF» ғылым мен техниканың дүниежүзілік көрмесінде Қазақстанның атынан қатысады, онда әлемнің көптеген елдерінің оқушыларының зерттеулері мен өнертабыстарының нәтижелері ұсынылады.

II. Зерттеу конкурсын ұйымдастыру және өткізу тәртібі

1. Зерттеу жұмыстарының тақырыптары «Regeneron ISEF» (Вашингтон қ., АҚШ) тіркелген жобаларын аффиляция үшін тиісті жылдың 25 қыркүйегінен кешіктірілмей «Дарын» РҒПО-да тіркеледі.

2. Зерттеу конкурсы төрт кезеңде өткізіледі:

1)Аудандық/қалалық кезең – білім бөлімдері оқушылардың ғылыми қоғамның немесе ғылыми жетекшінің ұсынысы бойынша 8-11 сынып оқушылары қатысады. Командалық жұмысты екіден көп емес оқушы орындайды.

2) облыстық кезең – екі кезеңнен тұрады.

Облыстық кезеңге аудандық/қалалық кезеңінің жеңімпаздары қатысады, олар ғылыми жетекшінің пікірімен және ілеспе құжаттарымен (өтінім, зерттеу жұмысы, зерттеу күнделігі) жұмыстарды ұсынады.

Облыстық кезеңнің **бірінші туры** - жобаларды қорғау. Жұмысты қорғау кезінде жобаның авторына (бірлескен авторына) баяндама үшін 7-10 минут беріледі.

Облыстық кезеңінің **екінші туры** – Қағидалардың қосымшасында көрсетілеген жалпы білім беретін пәндер бойынша зерттеу жобаларының республикалық конкурсы өткізілетін пәндер тізбесіне сәйкес қатысушының сыныбына, оқыту тіліне сәйкес бейіндік пәндер бойынша тестілеу жүргізіледі.

Тестілеу 60 тест тапсырмасынан (120 балл) тұралы, оларды орындау үшін 2 астрономиялық сағат беріледі.

Тестілеу – бір мезгілде республиканың барлық облыстарында және Астана, Алматы және Шымкент қалаларында, республикалық білім беру ұйымдарында, РФММ КеАҚ, «Назарбаев Зияткерлік мектептері» ДБҰ өткізіледі. Зерттеу байқауының ережелеріне сәйкес тестілеу нәтижелерінің апелляциясы қарастырылмаған.

Тестілеу кезінде қатаң тыйым салынады:

- тест тапсырмаларын ұжымдық орындау, бөгде адамның көмегін пайдалану (ата-аналар, мұғалімдер, интернет желісі және т.б.);
- ішкі жадтан немесе Интернеттен жүктелген мәтіндік, графикалық және/немесе аудио форматта ақпарат беруге қабілетті кез келген байланыс құрылғыларын, смартфондарды, смарт-сағаттарды немесе кез келген басқа гаджеттерді пайдалануға;
- кез-келген электронды немесе қағаз анықтамалық ақпаратты, оқулықтарды, басқа әдебиеттерді, конспектілерді және басқа дайындалған жазбаларды, калькуляторларды қолдану;
- жұмыс орнынан кету.

Физика және химия пәндерінен калькуляторларды қолдануға рұқсат етіледі.

Облыстық кезеңнің қорытындыларын шығару кезінде тестілеу бойынша балдар және жобаны қорғау кезінде алынған балдар қағиданың 5-тармағына сәйкес жинақталады.

Үшінші кезеңге тестілеу балдарының жалпы санынан кемінде 50% балл жинаған іріктеу кезеңінің екінші турына қатысушылар жіберіледі.Командалық жұмысты үшінші кезеңге жіберу үшін кезеңге жұмыс авторлары жинаған балдардың орташа арифметикалық саны оту балы болып табылады;

3) Зерттеу жұмыстарын сараптау – жаратылыстану-математикалық бағыттағы пәндер бойынша - «Дарын» РҒПО, қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы пәндер бойынша – облыстық білім басқармалары алдын ала сараптама жүргізеді.

Байқаудың республикалық кезеңіне ең көп балл жинаған, зерттеу жұмыстарының сараптамасынан өткен облыстық кезеңнің жүлдегерлері жіберіледі.

4)республикалық кезең - осы Ереженің 5-тармағының талаптарына сәйкес ресімделген стендтік материалды ұсынып, зерттеу жұмысын қорғайды. Жұмысты қорғау кезінде авторға (бірлескен авторға) баяндама үшін 7-10 минут беріледі.

Зерттеу конкурсының аудандық/қалалық және облыстық кезеңдерін өткізу мерзімі облыстардың, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, РББҰ, «НЗМ» ДББҰ және «РФММ» КеАҚ басшыларының бұйрығымен айқындалады. Конкурстың республикалық кезеңі Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің бұйрығымен белгіленген мерзімде өткізіледі.

Зерттеу жобаларын бағалау.

Зерттеу жобаларын бағалау осы Ереженің 3 тармағында көрсетілеген I, II, III бағыттағы жаратылыстану-математикалық пәндер бойынша жазылған жобалар үшін 100 балдық шкала бойынша келесі критерийлер арқылы жүргізіледі: қойылған проблеманың өзектілігі, жобалық жұмыс мазмұнының сапасы, зерттеу әдістері, ғылыми және практикалық құндылығы, нәтижені бағалау, автордың жобаны 3 бағытта ұсына білуі (3-5 қосымшалар):

1. Ғылыми (ғалымдар, профессорлар) – 36 балл,
2. Бизнеске бағдарланған (бизнесмендер мен кәсіпкерлер) – 32 балл,
3. Практикалық (мамандар) – 32 балл.

Зерттеу жобаларын бағалау осы Ереженің 3 тармағында көрсетілген IV бағыттағы қоғамдық-гуманитарлық пәндер бойынша жазылған жобалар үшін 100 балдық шкала бойынша келесі критерийлер арқылы жүргізіледі: қойылған проблеманың өзектілігі, жобалық жұмыс мазмұнының сапасы, зерттеу әдістері, ғылыми және практикалық құндылығы, нәтижені бағалау, автордың жобаны ғылыми бағытта ұсына білуі (2 қосымша).

Конкурстың барлық кезеңдерінде: плагиатқа, бұрын басқа конкурстарда өз бетінше ұсынылған жұмыстарды пайдалануға немесе ұсынуға, сондай-ақ жануарларға қатігездікпен қарау эксперименттері бар және адамдар мен жануарлардың денсаулығына зиянды (уытты) заттар пайдаланылатын, кәмелетке толмағандар үшін қол жеткізуге рұқсат етілмеген аппаратураны, канцерогендік және мутагендік әсері бар радиоактивті, зерттелмеген биологиялық белсенді қосылыстар; адамдар мен жануарлар үшін патогенді немесе шартты патогенді заттар; микроорганизмдер, вирустар, алкоголь, темекі, арнайы мақсаттағы дәрілік заттарды пайдалануға жол берілмейді).

Жобалар оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес болуы тиіс.

III. Зерттеу жобасын ресімдеуге қойылатын талаптар.

1)**Титул парағы нөмірленбейді, келесі беттің нөмірі – 2, титул парағында көрсетіледі:**

-жұмыс орындалған ұйымның толық атауы; қала, мектеп, автордың (бірлескен автордың) тегі, аты, сыныбы;

-жұмыс атауы;

-бағыт, секция;

-жоба жетекшісінің (мұғалімнің) және ғылыми кеңесшінің (ғалымның) – тегі, аты, әкесінің аты;

-қала (конкурс өткізілетін орын), жылы;

2)Зерттеу жұмысының көлемі баспа мәтінінің 20 парағынан аспауы тиіс: теру шрифті – Times New Roman, шрифт өлшемі – 14, кегль (жоларалық

интервал 1,5 см), азат жол шегінісі – 1,25 см; жиектері: жоғарғы, төменгі, оң жақ – 2 см, сол жақ – 3 см; беттерді төменгі ортасынан нөмірлеу.

3)**Жұмыс қамтиды:**

а) Мазмұны;

б) Эссе - көлемі 250 сөзден аспайтын, зерттеу жұмысы тілінде жазылады (оқушының алған нәтижесін сипаттауы және оның қазіргі заманның қандай да бір өзекті проблемасын шешуге ықпалын дәлелдеу. Сонымен қатар, автор зерттеу жетістіктері, мақсаттары мен мүдделері туралы сипаттап, өз жұмысының бірегейлігін айқындайды);

в) Аннотация - көлемі 250 сөзден аспайтын, зерттеу жұмысының тілінде және ағылшын тіліне жазылады (зерттеудің өзектілігі, мақсаты, гипотезасы; кезеңдері; әдістері; зерттеудің жаңалығы, дербестік дәрежесі және қорытындылары);

г) Ғылыми жетекшінің зерттеу жұмысына (ғалымға) шолуы – жұмыстың практикалық қызмет үшін маңыздылығы туралы ақпарат, зерттеудің өзектілігі дәрежесін және жұмысты орындаудың дербестігін көрсету.

д) Кіріспе – осы жұмыстың қажеттілігін көруге мүмкіндік беретін таңдалған тақырып бойынша белгілі нәтижелерге аналитикалық шолу;

е) Жұмыстың зерттеу бөлігі (15 беттен артық емес) жеке тараулардан (параграфтардан) тұруы және мыналарды қамтуы тиіс:

- қойылған міндеттерді шешу әдістерінің сипаттамасы;
- жұмыс нәтижелері және оларды талқылау;
- иллюстрациялық материал – А 4 (сызбалар, графиктер, фотосуреттер, суреттер);

ж) Қорытынды (1 беттен артық емес) жұмыстың негізгі нәтижелерін және олардың негізінде жасалған қорытындыларды, жұмыс нәтижелерін ғылыми және практикалық мақсаттарда пайдалану жөніндегі ұсынымдарды қамтиды;

з) Пайдаланылған әдебиеттер тізімі жұмыстың соңында жалпы тізіммен мынадай тәртіппен келтіріледі: (автордың тегі мен аты-жөні; мақала мен журналдың атауы (журнал мақалалары үшін); кітаптың атауы; басып шығарылған жері мен баспасы (кітаптар үшін); беті, шығарылым нөмірі, шыққан жылы). Мәтінде сілтемелер пайда болған кезде нөмірлеу дәйекті болуы керек;

к) Қосымшалар:

Оқушының зерттеу жобасының күнделігі:

-зерттеу жоспары (мерзімі/ айы-жылы; қызмет атауы; нәтижесі) (фото және видео растаумен, бейне ұзақтығы 2 минуттан аспауы тиіс, көлемі 50 Mb аспауы тиіс);

- жоба жетекшісінің оқушының зерттеу жұмысы туралы Пікірі – таңдалған тақырыптың өзектілігі, автордың жұмысқа қосқан жеке үлесі, оқушының жоба бойынша жұмыс кезінде алған өзіндік зерттеу қызметінің жаңа білімі мен дағдылары, жұмыстың кемшіліктері және нәтижелерді одан әрі пайдалану бойынша ұсыныстар көрсетіледі. Сонымен қатар, жетекші зерттеу барысында академиялық адалдық қағидаттарын, этикалық нормаларды, алынған

нәтижелердің сенімділігі мен дұрыстығын сақталуын қамтамасыз етіп, растайды.

- плагиатқа қарсы анықтаманың болуы (онлайн антиплагиат жүйелерімен жинақталатын, жобаның басқа жерден алынбағаны туралы есеппен мәтінінің бірегейлігін тексеру, біреейліктің рұқсат етілген пайызы – 80 %).

4) төртінші – республикалық кезеңге жобаға демонстрациялық материал дайындау ұсынылады (125*135 см. өлшемді постер, модель, конструкция, макет, компьютерлік бағдарлама, қосымшалар немесе т.б.).

Зерттеу жобасы туралы постерді ресімдеуге қойылатын талаптар:

Пішімі:

- фон мен мәтіннің түсі карама – қарсы болуы керек (ақ фон – қара мәтін; қою көк фон - ашық сары мәтін және т.б.)
- автор туралы деректер жазылмауы керек.

Постер құрылымы келесі бөлімдерді қамтуы керек:

- тақырыптың атауы
- мақсаты мен міндеттері
- өзектілігі
- әдістер мен кезеңдер
-нәтижелер, қорытындылар.

Постер дизайнына арналған ұсыныстар:

- мәтінді ортасына емес, сол жақ шетіне туралаңыз
- постер кеңістігін шекті деңгейге дейін **толтырмаңыз**. Постер алаңының шамамен 50 % мәтіндік ақпаратты толтыру ұсынылады, ал бос орынды суреттер, графиктер, кестелер және т.б. үшін пайдаланыңыз.

Постерде көрсетуге тыйым салынған заттар/материалдар:

1.Логотиптерді, соның ішінде танымал коммерциялық брендтерді, институционалдық елтаңбаларды немесе сауда белгілерін, жалауларды пайдалану;

2. Жобамен байланысты белгіленген немесе болжамды бизнестің коммерциялық мақсатын немесе өміршеңдігін көрсету үшін әзірленген жекелендірілген графика/логотиптер.

3. Зерттеуді қолданған мекемеге немесе тәлімгерге кез келген сілтеме;

4. Жобаның патенттік мәртебесіне кез келген сілтеме;

5. Дискілер, компакт-дискілер, флэш-дискілер, брошюралар, буклеттер, визиткалар, баспа материалдарды немесе казылар алқасына немесе жүртшылыққа таратуға арналған азық-түлік сияқты таратуға арналған кез келген заттар;

6. Кез келген марапаттар немесе медальдар;

7. Пошта мекенжайлары, Дүниежүзілік желі, электрондық пошта және/немесе әлеуметтік медиа мекенжайлары, QR кодтары, жобаның немесе катысушының телефон және/немесе факс нөмірлері;

8. Демонстрацияның бөлігі ретінде белсенді Интернет немесе электрондық пошта байланысы.

IV. Зерттеу байқауының жеңімпаздарын марапаттау

1. Зерттеу конкурсының облыстық кезеңінің жеңімпаздары I, II, III дәрежелі дипломдармен және грамоталармен марапатталады. Жеңімпаздар мен жүлдегерлерді дайындаған мұғалімдерге өнірдің білім басқармаларының «Алғыс хаты» тапсырылады.

2. Облыстық кезеңдегі жеңімпаздар саны зерттеу конкурсының облыстық кезеңіне қатысушылардың жалпы санының 45 пайызын құрайды. Егер бірнеше қатысушы жүлделі орындарды айқындау үшін қажетті ең төменгі деңгейге сәйкес келетін бірдей балл жинаған жағдайда, қазылар алқасының шешімі бойынша облыстық кезең жеңімпаздарының саны артады.

3. Зерттеу конкурсының облыстық кезеңінің жеңімпаздары I, II, III дәрежелі дипломдармен, Ақмола облысы білім басқармасының алтын, күміс және қола медальдармен және грамотамен марапатталады. Барлық қатысушыларға сертификаттар беріледі.

I, II және III дәрежелі дипломдардың саны мынадай пропорция негізінде айқындалады: жеңімпаздар санының 50% III дәрежелі дипломдармен, 30% II дәрежелі дипломдармен, 20% I дәрежелі дипломдармен марапатталады.

Жалпы білім беретін пәндер
бойынша республикалық зерттеу
жобалар конкурсын ұйымдастыру
және өткізу Ережесіне
Қосымша 1

Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық зерттеу жобалар конкурсында Тестілеу өткізілетін пәндер тізбесі

Бағыты	**Пәні. Тестілеу өткізілетін пәні**
I «Ғылыми-техникалық прогресс экономикалық өсудің негізгі буыны ретінде»	
1.Физика	Физика
2.Техника	Физика
3.Жер және ғарыш туралы ғылым	Физика
II «Экономикалық және әлеуметтік үрдістерді математикалық модельдеу»	
4.Математика	Математика
5.Қолданбалы математика	Математика
6.Информатика	Математика, Информатика
7.Экономика	Математика, География
III «Салауатты табиғи орта – «Қазақстан-2030»Стратегиясын жүзеге асырудың негізі »	
8.Биология	Биология
9.Химия	Химия
10.Қоршаған ортаны қорғау және адам денсаулығы	Биология
IV «Қазақстанның тарихи ескерткіштері және перспективалы туристік маршруттар»	
11.Тарих	Дүниежүзілік тарих, Қазақстан тарихы
12.Құқық негіздері	Дүниежүзілік тарих, Құқық негіздері
13.Өлкетану	География, Қазақстан тарихы
14.Әдебиет	Қазақ әдебиеті және орыс әдебиеті
15.Этномәдениеттану	Қазақ әдебиеті және орыс әдебиеті Дүниежүзілік тарих, Қазақстан тарихы
16.Тіл білімі	Қазақ, орыс, ағылшын, неміс, француз тілдері

Жалпы білім беретін пәндер
бойынша республикалық зерттеу
жобалар конкурсын ұйымдастыру
және өткізу Ережесіне
Қосымша 2

Жалпы білім беретін пәндер бойынша
республикалық зерттеу жобалар конкурсында
қатысушылардың жұмысын бағалау критерийлері
(IV бағыт «Қазақстанның тарихи ескерткіштері және перспективалы туристік маршруттар» пәндерінен жазылған жобалар үшін)

Бағыты – **ғылыми**

Әділ қазылар мүшелері – **ЖОО-ның, ҒЗИ-ның профессорлары, ғалымдар, оқытушылары**

№	Жобаны бағалау критерийлері	Эксперттік баға	Сараптамалық бағалаудың негіздемесі
1	Шығармашылық қабілет	Жеке жұмыс үшін 30 балл Командалық жұмыс үшін 25 балл	25-30 балл жеке жұмыс үшін және 20-25 балл топтық жұмыс үшін қойылады - егер жұмыстың авторы (лары) мәселені шешудің жаңа ғылыми тәсілін әзірлеуде шығармашылық қабілеттерін көрсетсе. 20-25 балл жеке жұмыс үшін және 15-20 балл топтық жұмыс үшін қойылады – егер авторы (лар) деректерді талдаудың немесе жабдықты жаңа пайдаланудың жаңа тәсілдерін қолдануда креативті болса. 10-20 балл жеке жұмыс үшін және 10-15 балл топтық жұмыс үшін қойылады – егер деректерді түсіндіру кезінде шығармашылық қабілет пайда болса 10 балға дейін қойылады – егер жоба рефераттық сипатта болса.
2	Ғылыми ойлау	Жеке жұмыс үшін 30 балл Командалық жұмыс үшін 25 балл	Жеке критерийлердің әрқайсысы жеке жұмыс үшін 3 балл және командалық жұмыс үшін 2,5 балл шегінде бағаланады. ғылыми жоба үшін: 1) қарастырылып отырған мәселе қаншалықты анық және нық ұсынылған; 2) жоспарланған нәтижелерді алу ықтималдығы жоғары болу үшін шешілетін тапсырма қаншалықты нақты көрсетілген; 3) мәселені шешудің нақты жоспары бар ма; 4) есепті шешуде айнымалылар анық 5) автор нәтижелерді кезең-кезеңімен тексеру қажеттілігін көрді ме (егер қажет болса) және оны дұрыс қолданды ма; 6) қорытындыны растау үшін деректер жеткілікті түрде таңдалды ма;

			7) автор (лар) қорытындыны жасау үшін деректердің шектелуін тани ма; 8) автордың (топтың) мәселені шешуге кепілдік беретін зерттеудің келесі кезеңіне қатысты идеясы бар ма: 9) автор(лар) ғылыми әдебиеттерді келтіре ме, әлде тек танымал әдебиеттерді келтіре ме.
3	Қолданылған зерттеу әдістерінің тиімділігі	Жеке жұмыс үшін 15 балл Командалық жұмыс үшін 12 балл	10-15 балл жеке жұмыс үшін және 10-12 балл топтық жұмыс үшін қойылады – егер автор (лар) жұмыс барысында заманауи тиімді жабдықты немесе заманауи теориялық әдістерді қолданып, бұл осы білім саласында түбегейлі жаңа нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік береді. 5-10 балл жеке жұмыс үшін және 5-10 балл топтық жұмыс үшін қойылады – егер әдеттегі зерттеу әдістері қолданылса, бірақ сонымен бірге жаңа нәтижелерге қол жеткізсе; 5 баллға дейін қойылады – егер жұмыс рефераттық сипатта болса.
4	Тақырыптың ашылу дәрежесі (мұқияттылық)	Жеке жұмыс үшін 15 балл командалық жұмыс үшін 12 балл	Критерийлердің әрқайсысы үшін 2,5 баллдан артық емес қойылуы мүмкін – жеке жоба үшін және 2 баллдан артық емес – командалық жоба үшін. Бұл параметр үшін бағалау жекс критерийлер бойынша бағалаулар негізінде қойылады: 1)жұмыс жоспарланған кезеңге тжеткізілді ме; 2)шешілетін мәселе қаншалықты толық қамтылған 3)қорытындылар жеке экспериментке немесе қайталауға негізделген бе; 4)жобадағы материал қаншалықты мұқият және анық көрсетілген; 5) автор (лар) мәселені шешудің басқа тәсілдерін біле ме; 6) автор (лар) зерттелетін мәселе бойынша ғылыми әдебиеттермен қаншалықты таныс.
5	Шешендік шеберлік, демонстрациялық материалдың сапасы, айқындығы	Жеке жұмыс үшін 10 балл командалық жұмыс үшін 10 балл	Бұл параметр бойынша баға жеке критерийлер арқылы бағаланып қойылады: 1) автор (лар) жұмысты қаншалықты ұтымды және анық баяндайды – балл; 2)баяндамада жоба материалы қаншалықты толық ұсынылған – 2 балл; 3)автор (лар) жобаның негізгі сәттерін қаншалықты жақсы боледі – 1 балл;

			4)жобада пайдаланылған эксперименттік деректер қаншалықты анық және нық көрсетілген – 1 балл; 5)жоба нәтижелері қаншалықты анық және нық көрсетілген – 1 балл; 6)стенд жобаның нәтижелерін қаншалықты жақсы түсіндіреді – 2 балл.
6	Топ мүшелерінің үйлестіру деңгейі(тек командалық жұмыс үшін)	16 балл	Бұл параметр бойынша баға жеке критерийлер арқылы бағаланып қойылады: 1)жалпы жұмыста әрбір қатысушының міндеттері қаншалықты анық және анық көрсетілген – 4 балл; 2)команданың әр мүшесі бүкіл команданың жұмысымен қаншалықты таныс – 3 ұпай; 3)аяқталған жұмыс барлық топ мүшелерінің үйлестірілген күш-жігерін қаншалықты көрсетеді – 3 ұпай; 4)команданың әр мүшесі қаншалықты жақсы жоба материалын баяндайды – 3 балл; 5)команданың бұл жобаны қаншалықты орындауы қажет болды – 3 балл немесе бұл нәтижелерді жеке-жеке алуға болады – 0 балл.

Әрбір критерий үшін қолға болатын максималы ұпайлар көрсетілген)
Барлығы: 100 ұпай

Жалпы білім беретін пәндер
бойынша республикалық зерттеу
жобалар конкурсын ұйымдастыру
және өткізу ережесіне
Қосымша 3

Жалпы білім беретін пәндер бойынша
Республикалық зерттеу жобалар конкурсында
қатысушылардың жұмысын бағалау критерийлері
(I, II, III бағыттар пәндерінен жазылған жобалар үшін)

Бағыты – **ғылыми**
Әділ қазылар мүшелері – **ЖОО-ның, ҒЗИ-ның профессорлары, ғалымдар, оқытушылары**

№	Жобаны бағалау критерийлері	Бағалау критерийлерінің мазмұны	Баллдар саны
1	**Қойылған мәселенің өзектілігі (6 балға дейін)**	Жоба мәселесі нақты тұжырымдалған. Жұмыс теориялық және практикалық тұрғыдан өзекті.	0- 2 дейін
		Нақты мысалдармен жоба тақырыбы негізделген.	0- 2 дейін
		Жоба талдаудың терендігін және идеяның өзіндік көзқарасын айқын көрсетеді. Зерттеуді орындаудың дербестігі көрсетіледі.	0- 2 дейін
2	**Ғылыми/ практикалық құндылығы (8 ұпайға дейін-командалық, 6 ұпайға дейін-жеке.)**	Жоба тақырыбы жан-жақты ашылған, автор (лар) мектеп бағдарламасынан тыс тере білімді көрсетті, ғылыми негіздемесі мен практикалық маңызы бар.	0-4 дейін (командалық) 0-2 дейін жеке
		Орындалған жұмыс белгілі бір ғылыми саладағы проблемалық теориялық мәселелерді шешеді немесе егжей-тегжейлі қарастырады.	0- 2 дейін
		Автор (лар) жұмыста практикалық маңыздылығын көрсетті.	0- 2 дейін
3	**Нәтижені бағалау (6 баллға дейін)**	Қолданылатын әдістердің орындылығы. Әдістерді қолдану технологиясы сақталған.	0- 2 дейін
		Зерттеудің мақсаттарына сәйкес келеді.	0- 2 дейін
		Жаңа түшүнсқа идеялар мен шешу жолдар арқылы авторлар тақырып бойынша қазіргі шындық контекстіне жаңа нәрсе енгізген	0- 2 дейін
		Жұмыс тәуелсіз, аналитикалық қабілеттерін, зерттеу дағдыларын, автордың қызығушылығын көрсетеді, жоба тақырыбына жеке көзқарасын ұсынады, шығармашылық элементтерін колданады.	0- 4 дейін (командалық) 0-2 дейін (жеке)
		Жобаның даму перспективасы бар	0- 2 дейін

4	**Нәтижені бағалау**	Қол жеткізілген нәтиженің толық сипаттамасы берілген.Жұмыс үлгісінің/орналасуының/модельінің фотосурет мен бейне растау бар.	0-2 дейін
	(6 балға дейін)	Мақсатқа қол жеткізілді, қойылған барлық міндеттер шешілді. Қорытындылар негізделген. Зерттеулер жүргізілді, нәтижелер алынды, олар есімді.	0-2 дейін
		Жұмысты соңғы өнімді жобалау кезінде сәтті қолдануға болады.	0-2 дейін
5	**Жобаны ұсыну** **(4 балға дейін)**	Жоба авторларының өз қызметінің кезеңдері мен нәтижелерін нақты, стилистикалық сауатты және тезистік баяндау қабілеті. Зерттеу күнделігі орындаушының жеке үлесін, жобадағы жұмыс кезеңдерін және уақыт бойынша алынған нәтижелерді көрсетеді.	0-2 дейін
		Автор сұрақтарға жауап беру қабілетін көрсетті (анық, сенімді, дәлелді), зерттеудің пәндік саласында еркін бағдарланған	0-2 дейін
6	**Ұжымдық жұмыс (тек командалық жұмыс)** **(4 балға дейін)**	Әр қатысушының функциялары мен қатысу дәрежелері анықталды	0-2 дейін
		Жобаның әрбір мүшесінің күш-жігері мен қатысуы	0-2 дейін
	Жалпы:	**Командалық – 36 балл, жеке – 36 балл**	

Әр критерийдің алдында бағаланатын балл қойылады, ол есептеледі:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
1 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
2 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.
Командалық жобаларды бағалау:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
2 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
4 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.

Жалпы білім беретін пәндер
бойынша республикалық зерттеу
жобалар конкурсын ұйымдастыру
және өткізу ережесіне
Қосымша 4

Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық зерттеу жобалар конкурсында қатысушылардың жұмысын бағалау критерийлері

Бағыты – **бизнеске бағытталған**
Әділ қазылар мүшелері **– бизнесмен, кәсіпкерлер**

№	Жобаны бағалау критерийлері	Бағалау критерийлерінің мазмұны	Балдар саны
1	**Қойылған мәселенің өзектілігі** **(6 балға дейін)**	Жобадағы проблеманың болуы және сипаты. Жұмыс теориялық және практикалық тұрғыдан өзекті.	0-2 дейін
		Жоба мәселесі әлеуметтік әсердің маңыздылығын ашады. Әлеуметтік мәселенің өзектілігі мен ауқымы негізделген.	0-2 дейін
2	**Практикалық құндылық** **(8 ұпайға дейін-командалық,** **6 балға дейін - жеке**	Жобаның мақсаты әлеуетті пайдаланушының қажеттіліктеріне сәйкес келеді	0-2 дейін
		Нәтижелердің оспімділігі аналитикалық және эксперименттік жолмен, модельдеу әдістерімен, эмпирикалық деректерді статистикалық өңдеумен немесе тәжірибемен расталды	0- 4 дейін (командалық) 0-2 дейін (жеке)
		Тәжірибеде бар шешімдердің ежей-тегжейлі талдауы, ұсынылған шешімнің артықшылықтарын көрсететін аналогтардың салыстырмалы кестесі бар	0-2 дейін
3	**Зерттеу әдістері (4 балға дейін)**	Қолданылатын әдістердің орындылығы	0-2 дейін
		Әдістерді қолдану технологиясын сақтау	0-2 дейін
4	**Өзіндік ерекшелігі рентабельділігі** **(8 ұпайға дейін-командалық,**	Жаңа түпнұсқа идеялар мен шешу жолдар арқылы авторлар тақырып бойынша қазіргі шындық контекстіне жаңа нәрсе енгізген	0- 4 дейін (командалық) 0-2 дейін (жеке)
		Жұмыс жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді, автордың қызығушылығын, тәуелсіздігін көрсетеді, жоба тақырыбына жеке көзқарасын білдірді, шығармашылық элементтері бар	0-2 дейін
	6 балға дейін – жеке)	Жобаны дамыту перспективасы бар (қысқа мерзімді немесе ұзақ мерзімді)	0-2 дейін

5	**Зерттеу Жобасының жүйелілігі** **(6 ұпайға дейін)**	Қол жеткізілген нәтиженің толық сипаттамасы берілген. Жұмыс үлгісі /орналасуы/моделі туралы бейне және фото растауы бар.	0-2 дейін
		Жобаны іске асыру жоспарының, қажетті ресурстардың, даму перспективаларының негізділігі.	0-2 дейін
		Тәжірибеде бар шешімдерді егжей-тегжейлі талдау, ұсынылған шешімнің артықшылықтарын көрсететін аналогтардың салыстырмалы кестесі ұсынылды. Шығармашылық, жаңашылдық, жобаның аналогтардан артықшылығы.	0-2 дейін
6	**Жобаны қсыну (2 балға дейін)**	Автор сұрақтарға жауап беру қабілетін көрсетті (анық, сенімді, дәлелді), зерттеудің пәндік саласында еркін бағдарланған	0-2 дейін
7	**Ұжымдық жұмыс(тек командалық жобалар үшін) (2 ұпайға дейін)**	Әр қатысушының функциялары мен қатысу дәрежелері анықталды	0-2 дейін
		Жобаның әрбір мүшесінің күш-жігері мен қатысуы	0-2 дейін
	Жалпы:	**Командалық – 36 балл, жеке – 36 балл**	

Әр критерийдің алдында бағаланатын балл қойылады, ол есептеледі:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
1 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
2 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.
Командалық жобаларды бағалау:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
2 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
4 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.

Жалпы білім беретін пәндер
бойынша республикалық зерттеу
жобалар конкурсын ұйымдастыру
және өткізу ережесіне
Қосымша 5

Жалпы білім беретін пәндер бойынша Республикалық зерттеу жобалар конкурсында қатысушылардың жұмысын бағалау критерийлері

Бағыты – **практикалық**
Әділ қазылар мүшелері – **сала мамандары**

№	Жобаны бағалау критерийлері	Бағалау критерийлерінің мазмұны	Балдар саны
1	**Қойылған мәселенің өзектілігі** **(6 балға дейін)**	Жобадағы проблеманың болуы және сипаты. Жұмыс теориялық және практикалық тұрғыдан өзекті.	0-2 дейін
		Жобаның дұрыстығы қазіргі уақытта нақты мысалдармен көрсетілген.	0-2 дейін
		Жоба талдаудың терендігін және идеяның өзіндік қозқарасын нақты көрсетеді, сонымен бірге тақырыпқа жеке көзқарасты қамтиды.	0-2 дейін
2	**Практикалық құндылық** **(8 ұпайға дейін-командалық,** **6 балға дейін- жеке)**	Жобаның мақсаты әлеуетті пайдаланушының қажеттіліктеріне сәйкес келеді	0-2 дейін
		Нәтижелердің сенімділігі аналитикалық және эксперименттік жолмен, модельдеу әдістерімен, эмпирикалық деректерді статистикалық өңдеумен немесе тәжірибемен расталды	0- 4 дейін (командалық) 0-2 дейін (жеке)
		Зерттеу нәтижелері практикада қолдану идеясына жеткізілді және оны қолданудың әртүрлі салаларында қолдануға болады	0-2 дейін
3	**Зерттеу әдістері (4 балға дейін)**	Қолданылатын әдістердің орындылығы	0-2 дейін
		Әдістерді қолдану технологиясын сақтау	0-2 дейін
4	**Жобалық жұмыс мазмұнының сапасы** **(8 ұпайға дейін-командалық,** **6 балға дейін- жеке)**	Зерттеудің мақсаттарына сәйкес келеді	0-2 дейін
		Жаңа түпнұсқа идеялар мен шешу жолдар арқылы авторлар тақырып бойынша қазіргі шындық контекстіне жаңа нәрсе енгізген	0- 4 дейін (командалық) 0-2 дейін (жеке)
		Жобаны даму перспективасы бар	0-2 дейін
5	**Нәтижені бағалау**	Қол жеткізілген нәтиженің толық сипаттамасы берілген. Жұмыс үлгісінің/ орналасуының/моделінің фотосуреті мен бейне растауы бар.	0-2 дейін

	(6 баллға дейін)	Мақсатқа қол жеткізілді, қойылған барлық міндеттер шешілді. Қорытындылар негізделген. Зерттеулер жүргізілді, нәтижелер алынды, олар сенімді.	0-2 дейін
	Жобаны ұсыну (2 баллға дейін)	Автор сұрақтарға жауап беру қабілетін көрсетті (анық, сенімді, дәлелді) зерттеудің пәндік саласында еркін бағдарланған	0-2 дейін
6	**Ұжымдық жұмыс**	Әр қатысушының функциялары мен қатысу дәрежелері анықталды	0-2 дейін
	(тек командалық жобалар үшін) (2 ұпайға дейін)	Әр қатысушының функциялары мен қатысу дәрежелері анықталды	0-2 дейін
	Жалпы:	**Командалық – 36 балл, жеке – 36 балл**	

Әр критерийлердің алдында бағаланатын балл қойылады, ол есептеледі:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
1 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
2 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.
Командалық жобаларды бағалау:
0 балл – критерий көрсеткіші ашылмаған
1 балл – ақпарат ішінара көрсеткішке сәйкес келеді
4 балл – ақпарат критерий көрсеткішіне толық сәйкес келеді.

Басшының орынбасары **А. Алдабергенова**